

MAKSU- JA TOLLIAMET

TSD

Alla laaditud 05.12.2022

Sisukord

Lisa 5 täitmise juhised	3
Annetus	3
Kingitus	4
Kingitus läbi kolmanda isiku	5
Müügikampaaniad ja tarbijaloteriid	6
Seadusega reguleeritud kingitus	7
Kingitus või sponsorlus	8
Reklaamkingitus	9
Kingitused ja annetused nimekirja kantud ühingule	10
Vastuvõtukulud	12
Summeeritud arvestus	15
Nimekirja kantud ühing	16
Parandusdeklaratsioon	18
Erijuhtude tulumaks	19

Lisa 5 täitmise juhised

Kingituste ja annetuste maksustamine (TSD lisa 5 osa I kood 5000)

TSD lisa 5 osa I koodil 5000 näidatakse kingituste ja annetuste summad, mis kuuluvad täies ulatuses maksustamisele, st et nendele summadele maksusoodustust enne maksustamist sätestatud ei ole.

NÄIDE

Äriühingu kingitus füüsilisest isikust omanikule

Äriühing tegi füüsilisest isikust omanikule (ei ole äriühingu juhtimis- ega kontrollorgani liige, ei ole lepingulist seost äriühinguga) juubeli puhul kingituse ja deklareerib selle lisa 5 koodil 5000. Koodil 5000 ei näidata koodil 5010 tulumaksusoodustusega nimekirja kantud ühingutele tehtud kingitusi ega annetusi.

Annetus

Annetus tehakse põhiliselt heategeval eesmärgil.

Annetama – heategevaks otstarbeks või armuannina andma, kinkima

Annetus – and, kink („Eesti õigekeelsussõnaraamat“).

Kingituste ja annetuste maksustamisel ei maksustata tegija kulu, vaid saaja tulu, st maksustatakse hüve, mida saaja saab. Siinkohal on maksustamise põhimõtte sarnane **TuMS §-s 48** sätestatud erisoodustusega.

Kingitus ja annetus on oma olemuselt sarnased, sellepärast maksustatakse neid võrdselt. Kingituse ja annetuse maksustamine ei olene nende tegemise eesmärgist (kas heategevuslik või ärilistest huvidest lähtuv, kas on seotud maksumaksja ettevõtluse või põhikirjalise tegevusega või mitte), üldjuhul kuulub kõik maksustamisele. Samuti ei ole oluline, kus kingitus tehakse – kas Eestis või välisriigis.

Annetuste maksustamisest saate rohkem lugeda lehelt "**Kingitused, annetused ja vastuvõtukulud**".

NÄIDE

Kingitus äripartnerile

Eesti äriühingu töötaja on välislahetuses ja teeb kingituse äripartnerile. Maksumaksjaks on kingituse

tegija, st Eesti äriühing, kes deklareerib selle lisal 5.

Kingitus

Võlaõigusseaduse § 259 sätestab kinkelepingu mõiste: „Kinkelepinguga kohustab üks isik (kinkija) tasuta teisele isikule (kingi saajale) üle andma talle kuuluva eseme ja tegema võimalikuks omandi ülemineku kingi saajale või tasuta varalisest õigusest kingi saaja kasuks loobuma või muul viisil kingi saajat rikastama.”

Tegemist on tasuta võõrandamise lepinguga, kus kingi saajale võib lepinguga ka ette näha koormisi või kohustusi. Kui kink on realselt üle antud, siis loetakse leping kehtivaks ka kirjaliku vormi nõudest mittekinnipidamise korral. Sellisel juhul maksustatakse tehingut, mida pooled tegelikult silmas pidasid. Ka siinkohal kehtib põhimõte, et maksustatakse tehingu majandusliku sisu, mitte vormi järgi.

Kingituse ja annetuse puhul puudub määratlus, millises vormis neid antakse. Seetõttu võib kingitus olla mitterahaline või rahaline, seisneda ka tasuta töö või teenuse osutamises. Kingituseks võib olla samuti nõudest loobumine.

Rahaliste kingituste ja annetuste tegemisel füüsilisele isikule lähtutakse väljamakse iseloomust ning poolte vahelisest õigussuhtest. Reeglina rahalist väljamakset kingituseks ei loeta. Maksumaksjal tuleb vastupidise arvamuse puhul tõendada, et rahalise väljamakse puhul oli tegemist kingituse, mitte muu füüsilisele isikule tehtud väljamaksega, k.a maksustatava tuluga.

Kingituseks või annetuseks ei loeta kulutusi, mida ei saa käsitleda hüvena saaja jaoks (nt õhupall, vimpel, plakat, voldikud, tootenäidised jms), st asju, millel puudub tarbimisväärtus.

Lootusetu nõude ega varastatud kauba mahakandmisel ei ole tegemist kingitusega.

Alati ei ole võimalik koheselt öelda, kas tegemist on kingitusega TuMS § 49 tähenduses või hoopis ettevõtlusega mitteseotud kuluga TuMS §-de 51–52 tähenduses.

Sarnased, kuid oma olemuselt erinevad on kingitus ja nn „hinnapoliitika”. Sellepärast on eriti oluline informatsioon tehingu eesmärkide ja sisu kohta.

Järgnevalt kirjeldame olukorda, kus võib tegemist olla kingitusega.

Kingitusena käsitletakse juriidilise isiku poolt vara tasuta üleandmist, mille maksustamine sõltub selle vara saajast. Kingituste puhul ei ole alati koheselt võimalik kindlaks teha, kas tegemist on kingituse või annetusega tulumaksuseaduse tähenduses või mitte. Sageli ilmneb alles asjaolude täiendaval väljaselgitamisel, millise tehinguga tegemist on.

Ainult fakt vara üleandmise kohta ei ole maksustamisel alati määravaks. Oluline on välja selgitada, mis eesmärgil vara üle anti ja kas see oli ikka vastu soorituseta.

Üheks probleemiks maksustamisel on äriühingute vahelised rahaülekanded, kus midagi vastu ei saada, st tegemist on olukorraga, kus kingi andja vara väheneb ja saaja oma suureneb. Ei ole oluline, kuidas sellist rahaülekannet nimetatakse, oluline on, mida selle eest vastu saadakse ja kui andja ei saa vastu muud vara, teenust ega varaliselt hinnatavat hüve, siis võib olla tegemist kingitusega.

Kokkuvõtteks on kingitus ilma vastu soorituseta tehing, mis antakse üle tasuta ning:

- ✓ on mitterahaline/rahaline;
- ✓ võib olla sihtotstarbeline/lisatingimustega;
- ✓ omab tarbimisväärtust;
- ✓ on rahaliselt hinnatav;
- ✓ on tegemist saaja tuluga.

Maksustatakse ka kingitused ja annetused, mida mitteresident teeb püsiva tegevuskoha kaudu või arvel, sõltumata sellest, kes on kingituse või annetuse saajaks, v.a TuMS § 48 lõigetes 3 ja 6 nimetatud isikud.

NÄIDE

Laenu tagastamine varaga

Osaühing võttis aktsiaseltsilt laenu. Laenu viimast osa ei tagastanud rahas, vaid tulenevalt poolte vahelisest kokkuleppes varaga. Kuigi näiliselt võib olla tegemist vara tasuta üleandmisega, ei ole tegemist kingituse, vaid laenu tagastamisega.

Kingitus läbi kolmanda isiku

Keerulisem on kingituse ja annetuse maksustamine olukorras, kui see toimub kolmanda isiku kaudu. On vaja vaadata kõiki kingituse, annetuse andmisega kaasnevaid asjaolusid, selgitamaks, kes on tegelikult kingituse andja, s.t kellele langeb maksukohustus. Vähem oluline ei ole ka kingituse või annetuse saaja, sest sellest sõltub andja maksustamine. Siinkohal ei ole võimalik ühest vastust anda ja igat juhtumit tuleb esitatud informatsiooni põhjal hinnata eraldi.

Kui saajaks on töötaja, siis on tegemist erisoodustusega, kui saajaks on isik, keda **TuMS §-s 48** nimetatud ei ole, siis toimub maksustamine § 49 alusel. Seega võib maksukohustus tekkida ilma, et selleks kulutusi oleks tehtud ja maksustatakse saaja hüve, mitte tegija kulu.

TuMS § 49 lõikest 1 tulenevalt käsitatakse kingitusena **kuni 10 000 euro** suuruse võidufondiga kaubandusliku loterii võitu, mille puhul 10 euro suuruse reklaamkingituse maksuvabastus ei kehti. Seega kõik kuni 10 000 euro suuruse võidufondiga kaubandusliku loterii võidud kuuluvad maksustamisele kui kingitused. Nimetatud säte kehtib ainult lisa 5 osa I maksumaksjale.

NÄIDE

Auhinna maksustamine lähtuvalt saajast

Soome firmal on Eestis püsiv tegevuskoht, mis loosib igas kvartalis Eesti klientide vahel välja auhinna. Auhinda ei anna välja Eestis asuv püsiv tegevuskoht, vaid see tuleb Soomest. Seega ei ole maksumaksjaks Eestis asuv püsiv tegevuskoht.

Kui auhinna saajaks on:

- ✓ **Eesti füüsiline isik** ja see kingitus ei ole välisriigis maksustatud, peab füüsiline isik selle välisriigist saadud kingituse ise deklareerima ja tulumaksu maksma.
- ✓ **Eesti juriidiline isik**, siis temal maksukohustust ei teki. Küll aga tekib maksukohustus siis, kui ta saadud kingituse edasi annab. Siinkohal sõltub maksustamine sellest, kes on saaja.

Müügikampaaniad ja tarbijaloteriid

Maksustamisel tuleb samuti vahet teha, kas tegemist on müügikampaaniatega või tarbijaloteriidega.

Müügikampaaniate puhul on peamiselt tegemist ettevõtte hinnapoliitikaga ning see ei too hüve andjale kaasa täiendavat tulumaksukohustust. Hinnapoliitikana on sellised müügikampaaniad üldiselt mõistetavad ka saaja poole pealt, st ostja ei tunnetata, et ta oleks saanud kingituse, vaid leiab, et ta sai sama raha eest rohkem kaupa. Kingitustena ei käsitleta ka kaupade või teenuste allahindlusi ja soodusmüüke.

Müügikampaaniate ja tarbijaloteriide maksustamisest saate rohkem lugeda lehelt "[Kingitused, annetused ja vastuvõtukulud](#)".

NÄITED

Müügikampaania käigus üle antud kaup

Kauplus korraldab müügikampaania, kus kliendid saavad müügitahu pealt boonuspunkte ja on olemas informatsioon, millise kingituse kliendid kogutud boonuspunktidega saavad. Sellise kampaania käigus antud kingitused maksustamisele ei kuulu, sest tegemist on andjapoolse hinnasoodustusega. Tarbijaloteriide puhul selgub hüve saaja alles loosimise käigus ja antavad auhinnad on käsitletavad maksustatavate kingitustena TuMS § 49 tähenduses.

Kinkekaardi kulu maksustamine

Kaubanduskeskus loosib ostjate vahel välja kinkekaardid summas 35 eurot. See on ka summa, millelt kaubanduskeskusele tuleb maksta tulumaks. Ostja saab soetada 35 euro ulatuses kaupa, mille eest tasub kinkekaardiga ja see summa sisaldab ostetava kauba käibemaksu.

Loterii auhinna maksustamine

Firma kliendiüritusel loositakse välja auhind (auto, puhkus vms), millelt firma peab tasuma tulumaksu.

Seadusega reguleeritud kingitus

Ravimiseaduse (RT I 2005, 2, 4) § 86 sätestab ravimi väljakirjutamise ja müügi mõjutamise kingitustega, kusjuures kingitustena käsitletakse nimetatud sätte lõike 3 alusel arstiteaduslikel või farmaatsiaalastel üritustel osalemist, osavõtumaksu ning majutus- ja transpordikulude hüvitamist mõistlikus ulatuses.

NÄIDE

Ravimitootja tasub arsti üritusel osalemise kulud

Ravimitootja esindaja Eestis maksab arstile kinni reisi, majutuse ja registreerimiskulud meditsiinalasele kongressile. Tegemist on kingitusega, mis kuulub maksustamisele TuMS § 49 kohaselt.

NÄIDE

Ürituse korraldamisega seotud kulud

Ravimi müügiloa hoidja korraldab teaduslikke üritusi ravimeid väljakirjutavatele isikutele, kandes üritusega seotud osalejate kulud transpordile, majutusele, toitlustamisele, kultuurilisele teenindamisele ja teeb igale osalejale ka kingituse.

Osalejale tehtud kingitused deklareeritakse lisa 5 koodil 5000, kuid kulud transpordile, majutusele, toitlustamisele ja meelelahutusele maksustatakse vastuvõtukuluna ja näidatakse lisa 5 koodil 5100.

Kingitus või sponsorlus

Eesti meediakanaleid puudutavates seadusandlikes aktides kasutatakse mõistet „sponsor”, kuid **TuMS §-s 49** sellist mõistet ei kasutata. Sponsorlust defineeritakse mitmeti: „sponsor” tähendab majanduslikku toetajat, kindlaks otstarbeks raha andjat. „Eesti entsüklopeedias” viidatakse „sponsor” juures soosijale, toetajale, rahaandjale ja/või finantseerijale. Sponsorlus ei seisne alati raha andmises, see võib olla ka soodushindadega teenuse või kauba andmine, ruumide rent vms soodustus. Sponsoreeriv ettevõtte näeb oma tegevust kui ärilist suhet, mille eelduseks on saada kasu.

Sisuliselt on sponsorluse puhul tegemist tehinguga, mille eesmärgiks on millegi vastu saamine. Sponsorlust seostatakse kõige enam sõnadega kommerts ja reklaam. Sponsorlus võib seisneda raha või teenuse andmises kultuuriasutusele mingi ürituse või ettevõtmise läbiviimiseks kindla vastuteene eest. Nii on sponsorluse puhul tegemist ettevõtte turundusstrateegia osaga, millest vastutasuna loodetakse majanduslikku tulu. Kuid reklaam ei pea olema alati kommertslik, see sõltub reklaami tegijast (näiteks mittetulundusühing, kus reklaamitakse ideid, suhtumist vms).

Kuna tihti samastatakse sponsorlust annetustega, siis tuleb sponsorluse korral vaadata tehingu majanduslikku sisu ja vastavalt antud hinnangule toimub maksustamine.

TuMS-ist lähtuvalt tuleb sponsorluseks hinnata järgnev:

- ✓ sponsorlus (vastusooritusega), mis maksustamisele ei kuulu;
- ✓ annetus või kingitus, mis maksustatakse vastavalt **TuMS § 49**;
- ✓ ettevõtlusega seotud kulu, mis maksustamisele ei kuulu (nt reklaam). Siinkohal on oluline vahet teha, mis on ja mis ei ole reklaam.

- ✓ ettevõtlusega mitteseotud kulu, mis maksustatakse vastavalt **TuMS §-le 51**.

Sponsorluse puhul peab olema dokumentaalselt tõendatud, mida ja millal sponsoreerimise eest saadi. Enamlevinud on kunsti, kultuuri, spordi ja teaduse sponsoreerimine. Sponsorluse eest vastu saadud teenuse ja kauba puhul, mida tegelikult kasutab töötaja, on tegemist erisoodustusega ja see maksustatakse vastavalt **TuMS §-le 48**.

Reklaamkingitus

Reklaami põhimõiste tuleneb **reklaamiseadusest** (RT I 2008, 15, 108), mille kohaselt reklaami sisu, kujundus ja esitlusviis peavad olema sellised, mis üldsuse tavalise tähelepanu juures tagavad arusaamise, et tegemist on reklaamiga.

Maksustamisele ei kuulu reklaamkingitus (reklaami eesmärgil üleantud kaup või teenus), **mille väärtus ilma käibemaksuta on kuni 10 eurot**.

Reklaamkingituse maksuvaba piirmäär 10 eurot ilma käibemaksuta kohaldub nii käibemaksukohustuslasele kui ka mittekäibemaksukohustuslasele.

Koostööpartneritele sh klientidele kingitavate lõikelilled kulu on ettevõtlusega seotud kulu, mida **ei maksustata** kingitusena. Samuti ei teki lõikelilled üleandmisest käivet käibemaksuseaduse tähenduses sõltumata nende maksumusest (kuid ostmisel saab sisendkäibemaksu maha arvata tavalises korras). Seega ei pea lõikelilled puhul reklaamkingituse maksuvaba piirmäära 10 eurot (ilma käibemaksuta) järgima.

Reklaami eesmärgil koostööpartnerile üle antud potitaim, mille väärtus on ilma käibemaksuta kuni 10 eurot, ei kuulu maksustamisele ei tulumaksu ega käibemaksuga, sest tegemist on reklaamkingitusega, mida ei maksustata.

Reklaamkingituse piirmäära arvestatakse iga kingitud eseme kohta eraldi.

NÄIDE

Koostööpartnerile kingitakse ühel korral reklaami eesmärgil potitaim ja teisel korral kommikarp, mis antakse eraldi üle, siis arvestatakse piirmäära iga reklaamkingituse eseme kohta eraldi.

Kui kingitus koosneb mitmest esemest, siis asjade kogumi puhul arvestatakse piirmäära kogumi kohta.

NÄIDE

Koostööpartnerile kingitakse potitaim, pudel veini ja šokolaad. Kingitus koosneb mitmest esemest ehk tegemist on asjade kogumiga seega arvestatakse piirmäära kogumi kohta ehk soetamise maksumused liidetakse kokku.

Kui kingitud asjade soetamise maksumused kokku ületavad 10 euro (ilma käibemaksuta) piirmäära, siis maksustatakse kingitus (soetamise maksumus koos käibemaksuga) täies ulatuses tulumaksuga määras 20/80 (TSD lisa 5 kood 5000). Käibemaksuseaduse seisukohast on sel juhul tegemist kauba tasuta võõrandamisega, mis kuulub käibemaksuga maksustamisele, maksustatav väärtus määratakse vastavalt käibemaksuseaduse § 12 lõikele 3.

Reklaamkingitusele logo trükkimise kulu on ettevõtlusega seotud kulu, mida ei maksustata kingitusena.

NÄIDE

Reklaamkingitus väärtusega alla 10 euro.

Firma ostab reklaamkingituseks oma klientidele kruusid, kuhu laseb peale kanda oma firma logo. Kruusi hind ilma käibemaksuta on 9.46 eurot ja reklaamikulu 0.80 eurot. Vaatamata sellele, et firma kulutus kruusile kokku on 10.26 eurot, ei kuulu reklaamkingitus maksustamisele. Kruusi väärtus oli ilma käibemaksuta alla 10 euro ja 0.80 eurot oli reklaamikulu ning neid kulutusi ei summeerita. Kruusile logo trükkimine ei suurenda kingi saaja jaoks kruusi rahalist väärtust.

NÄIDE

Reklaamkingitus väärtusega üle 10 euro.

Firma ostab reklaamkingituseks oma klientidele kruusid, kuhu laseb peale kanda oma firma logo. Kruusi hind ilma käibemaksuta on 10.06 eurot ja reklaamikulu 0.80 eurot. Kingitus tuleb deklareerida lisa 5 turuhinnas $10.06 + 2.01$ (koos käibemaksuga) = 12.07. Reklaamikulu 0.80 on ettevõtlusega seotud kulu ja maksustamisele ei kuulu.

Reklaamkingituse transpordi- ja postikulu ning pakendamise kulud on samuti ettevõtlusega seotud kulud (nendelt kuluarvetelt saab sisendkäibemaksu maha arvata), mis ei kuulu maksustamisele kingitusena, sest antud kulud ei suurenda kingi saaja jaoks kingituse rahalist väärtust.

Kingitused ja annetused nimekirja kantud ühingule

Kingitused ja annetused tulumaksusoodustusega nimekirja kantud ühingule (osa I kood 5010)

Osa I koodil 5010 on lõplik loetelu kingituste ja annetuste saajatest, kellele antud kingitustele ja annetustele laieneb enne maksustamist maksusoodustus ja nendeks isikuteks on:

- ✓ **TuMS § 11** lõikes 1 nimekirja kantud isik; tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja leiata lehelt "**Avalikud päringud**"
- ✓ **TuMS § 11** lõikes 10 nimetatud muus Euroopa majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud ühingule, kui on tõendatud, et ta vastab § 11 lõikes 2 sätestatud tingimustele ning ei esine § 11 lõike 4 punktides 1, 3–5, 7 ja 8 nimetatud asjaolusid.

Koodil 5020 summeeritakse kalendriaasta jooksul kasvavalt koodil 5010 näidatud summad. Vastavalt **TuMS § 49** lõikele 2 on koodil 5010 nimetatud isikutele tehtud kingituste ja annetuste summalt enne maksustamist võimalik valida kahe erineva soodustuse vahel.

Soodustused, mille võrra vähendatakse koodi 5020 summat enne maksustamist, arvutatakse koodil 5030 või 5050:

- ✓ koodil 5030 arvutatakse 3% kalendriaasta algusest kasvavalt maksumaksja deklareeritud isikustatud sotsiaalmaksuga väljamaksete summast järgmiselt: [lisa 1 (kood 1200 + 1201 – kood 1500) + lisa 2 (kood 2200 + 2201 – kood 2500)] $\geq 0 \times 3\%$;
- ✓ koodil 5050 arvutatakse 10% kalendriaasta 1. jaanuariks lõppenud maksumaksja viimase majandusaasta kasumist järgmiselt: 10% koodist 5040.

TuMS § 49 lõige 2 punkt 2 sätestab, et 10% tuleb võtta maksumaksja viimase majandusaasta kasumist, mis on arvestatud vastavalt raamatupidamist reguleerivatele õigusaktidele. Siit tulenevalt deklareeritakse koodil 5040 majandusaasta kinnitatud kasum. Seega on maksumaksja kasumi summa kalendriaasta jooksul muutumatu. Konsolideeritud aruandluse korral näitab iga maksumaksja vaid oma kinnitatud kasumi summa.

Maksumaksjal tuleb maksustamisperioodil teha valik koodil 5030 või koodil 5050 arvutatud maksusoodustuse vahel.

Kuna tegemist on väljamaksetega, millele saab kalendriaasta jooksul makstud tulumaksu osas teha ka ümberarvestust, siis võib maksumaksja igal kalendrikuul valida, kumb soodustus on tema jaoks parem.

Kalendriaasta lõplik maksukohustus selgub maksumaksja viimasest valikust.

Deklaratsiooni elektroonilisel esitamisel antakse maksumaksjale koodi 5010 täitmisel vaikimisi ette kood 5030.

Kui maksumaksja soovib kasutada maksustamisperioodil soodustusena koodil 5050 10% kasumist, siis tuleb täita koodil 5040 kasumi summa. Täites koodi 5040, kaob valikust kood 5030. Kui maksumaksja ikkagi soovib kasutada koodil 5030 arvatud 3%, siis tuleb kustutada koodil 5040 kasumi summa ja sinna mitte kirjutada „0“. Täites koodil 5040 „0“-ga, kinnitab maksumaksja, et temal ei ole viimase majandusaasta kasumit, kuid ta soovib maksustamisperioodil kasutada seda maksuvaba piirmäära

Vastuvõtukulud

Vastuvõtukulude maksustamine (kood 5100)

Koodil 5100 näitab osa I maksumaksja maksustamisperioodil oma külaliste või koostööpartnerite vastuvõtuga seotud kulutused, mis summeeritakse koodil 5110 kalendriaasta jooksul kasvavalt.

Vastavalt **TuMS § 49** lõikele 4 on koodil 5110 deklareeritud kulutustelt vastuvõtuks ette nähtud soodustus 2% kalendriaasta algusest kasvavalt maksumaksja poolt deklareeritud isikustatud sotsiaalmaksuga väljamaksete summast, millele lisatakse 32 eurot iga kalendrikuu kohta, mis arvutatakse koodil 5120 järgmiselt:

[lisa 1 (kood 1200 + 1201 – kood 1500) + lisa 2 (kood 2200 + 2201 – kood 2500)] $\geq$ 0 $\times$ 2% + (32 $\times$ kalendrikuu number).

Vastuvõtukulude maksustamise osas on seadusandja teinud maksumaksjatel vahet vastavalt **TuMS § 49 lõikele 4**. Vastuvõtukuludelt on maksumaksjaks ainult lisa 5 osa I maksumaksja. Seadusandja käsitleb kulutusi vastuvõtuks osaliselt ettevõtlusega seotud kuludena ja sellepärast on nimetatud kulude maksustamisel kehtestatud maksuvaba piirmäär.

Kui lisa 5 osa II maksumaksja (nimekirja kantud isik) teeb oma põhikirjalise tegevusega seotud vastuvõtukulusid, siis need maksustamisele ei kuulu.

Vastuvõtukulud on **TuMSi** tähenduses külaliste või koostööpartnerite vastuvõtmisel tehtud kulud toitlustamisele, majutamisele, transpordile või meelelahutusele. Vastuvõtukulutusi nimetatakse ka esinduskuludeks.

Maksustamisele kuuluvad veel vastuvõtukulud, mida mitteresident teeb püsiva tegevuskoha kaudu või arvel, sõltumata sellest, kas külaliseks või koostööpartneriks on resident või mitteresident. Külaliseks või koostööpartneriks loetakse ka mitteresidendi peakontori või muu väljaspool Eestit asuva struktuuriüksuse esindajaid.

Vastuvõtukulude maksustamisel ei ole oluline, kas lisa 5 osa I maksumaksja teeb nimetatud kulutused Eestis või väljaspool Eestit. Ka maksumaksja töötaja poolt välislähetuses tehtud vastuvõtukulusid käsitletakse vastuvõtukuludena **TuMS § 49** tähenduses, mitte lähetusega seotud kuludena.

Juriidilisel isikul puudub külalistega lepinguline suhe. Tavaliselt on külalisteks või koostööpartneriteks kliendid, liikmed, mittetulundusühingu või sihtasutuse vabatahtlikud jne. Külalised ja koostööpartnerid **TuMS § 49** tähenduses ei ole **TuMS §-s 48** lõigetes 3 ja 6 nimetatud füüsilised isikud.

Koostööpartneritega on võrdsustatud mittetulundusühingute ja sihtasutuste tegevuses oma vabast ajast ja tasu saamata osalevad füüsilised isikud (vabatahtlikud). Vabatahtlik tegevus seisneb põhiliselt teiste abistamises avalikes huvides ja ühiskonna heaks. Paljude mittetulundusühingute tegevus põhineb vabatahtlikel. Vabatahtlike tehtud kulutused ühingu eesmärkide täitmiseks, nt sõidukulud, mis on dokumentaalselt tõendatud, ei kuulu maksustamisele **TuMS § 12 lõige 3** alusel.

Vabatahtlike võrdsustamine külaliste või koostööpartneritega võimaldab teha eelkõige kulutusi meelelahutusele ja toitlustamisele, nt korraldada nendele tänuüritusi.

Juhul kui mittetulundusühingu või sihtasutuse töötaja või juhatuse liige on samal ajal ka vabatahtlik, siis maksustamisel käsitatakse neid ikka töötajana **TuMS § 48** lõige 3 tähenduses.

Vastuvõtu korraldamiseks tehtud väljaminekud võivad jaguneda muuhulgas kulutusteks:

- ✓ toitlustamisele,
- ✓ majutamisele,
- ✓ transpordile,
- ✓ meelelahutusele,
- ✓ kingitustele,
- ✓ ruumide rendile,
- ✓ vastuvõtu turvamisele,

✓ erisoodustustele, jne.

Kulutuste loetelu ei ole lõplik ja sõltub ürituse iseloomust ja eesmärgist. Samuti ei maksustata kõiki kulutusi vastuvõtukuludena, näiteks töötasusid esinejatele, õhtujuhtidele vms. Viimasel juhul on tegemist kas isiku tulu maksustamisega või kui esineja on füüsilisest isikust ettevõtja ja esinemine on tema ettevõtlus, siis viimase tuluga.

Kui külalistele või koostööpartneritele ostetakse kinopiletid, kontserdipiletid vms piletid, st lunastatakse sissepääs, siis on tegemist meelelahutusega.

Tähele tasub panna, et vastuvõtul võivad osaleda nii töötajad kui külalised. Seepärast tuleb vastuvõtukulude maksustamisel arvestada ürituse eesmärgiga – kelle huvides ja kelle jaoks üritus eeskätt mõeldud on. Kui töötajad täidavad üritusel töökohustusi, ei ole tegemist tööandja poolt töötajatele hüve pakkumisega ja kõik vastuvõtuga seotud kulud maksustatakse § 49 alusel. Näiteks on tegu äripartneritele korraldatud vastuvõtuga (koos toitlustamise ja meelelahutusega), kus töötajad osalevad oma tööülesannetest tulenevalt. Samas, näiteks äripartneritele korraldatud ühist teatrikülastust ei saa pidada samaväärseks. Teatrietenduse ajal ei ole töötajatel võimalik tööülesandeid täita ja seepärast loetakse teatrietendusele tasuta sissepääs erisoodustuseks.

Töötajate kaasamisel vastuvõtu korraldamisse peab arvestama asjaoluga, kas töötaja täidab oma tavapäraseid tööülesandeid või mitte. Kui töötaja tegeleb vastuvõtu korraldamisel oma tööülesannetega, siis ei saa tööülesannete täitmisega seotud kulutusi käsitleda erisoodustusena ega ettevõtlusega mitteseotud kuludena. Sellisteks töötajateks võivad olla näiteks auto- või bussjuhid, tõlgid, kokad, ettekandjad jms teenindusega tegelevad inimesed. Kui ürituse iseloomust selgub, et tegelikult korraldati üritus töötajatele, kus osaleb ka külalisi, siis tuleb kulud jaotada töötajate ja külaliste vahel vastavalt osalejatele ning sellest lähtuvalt maksustada. Töötajatele tehtud kulutused maksustatakse erisoodustusena. Külaliste puhul on vaja eristada kingitused, vastuvõtukulud ja kulud, mida ei saa nendena käsitleda, kuid mis võivad olla ettevõtlusega mitteseotud kulud. Viimati nimetatut on vaja eraldi käsitleda sellepärast, et maksustamisel kehtivad nende kulude osas erinevad reeglid ja need maksustatakse **TuMS § 51** alusel.

Seega ei ole tehtud majutus-, sõidu- ja toitlustuskulude maksustamisel ainuüksi piisav kulu liigist. Eelkõige on vaja kindlaks teha kulu tegemise eesmärk. Kulutusi toitlustamisele, sõidule ja majutamisele võib esineda ka olukordades, kus neid **TuMS § 49** alusel ei maksustata, näiteks kui lennupiletit ei ole võimalik soetada ilma toitlustamiseta või hotelliarve on koos hommikusöögiga, st hommikusöök on lahutamatu osa sõltumata sellest, kas seda teenust kasutatakse või mitte. Samuti võib sõidu- ja majutuskulu olla osutatud teenuse lahutamatu osa, mida käsitatakse ettevõtlusega seotud kuluna ja **TuMS § 12** lõige 3 alusel maksustamisele ei kuulu.

Vastuvõtukulude maksustamisel ei ole vahet, kas üritusi korraldab äriühing, püsiv tegevuskoht, mittetulundusühing või sihtasutus. Vastuvõtukulude maksustamisel on oluline, kas üritusi korraldav mittetulundusühing või sihtasutus on kantud nimekirja või mitte.

NÄITED

Vastuvõtukulude piirmäärad

Kui äriühing on loodud aasta keskel ja täidetakse lisa 5 kood 5100 ja kood 5110, siis 2%-line maksusoodustus algab, kui maksumaksja deklareerib sotsiaalmaksuga maksustatavad väljamaksed lisa 1 või 2. Samas 32 euro suurune soodustus saadakse iga kalendrikuu kohta (k.a nende kuude eest, kui äriühingut veel ei olnud loodud). Selline lähenemine on analoogne füüsilise isiku maksuvaba tuluga, kus tuludeklaratsioonis võetakse arvesse kogu kalendriaasta maksuvaba tulu.

Spetsialisti sõidu- ja majutuskulud

Äriühing soetas välisriigist aparatuuri, mille ülespanemiseks on vaja kaasata vastava ala spetsialist. Aparatuuri müünud välisriigi äriühing saadabki Eestisse oma spetsialisti kui selle teenuse lahutamatu osa (nt on sätestatud lepingus) ning sel juhul tuleb kompenseerida spetsialisti sõidu- ja majutuskulud.

Summeeritud arvestus

Summeeritud arvestuse kasutamine ja enammakstud tulumaksu tagastamine (osa I koodid 5010, 5100)

Maksumaksja täidab kulutuse tegemise kuul koodi 5010 ja/või koodi 5100 „Kalendrikuu”, kajastades koheselt ka aasta algusest tehtud kulud summeeritult koodidel 5020 ja/või 5110 „Kalendriaasta”.

Kui maksumaksja täidab maksustamisperioodil koodi 5010 ja/või 5100, siis toimub summeeritud arvestus automaatselt ja puudub vajadus eraldi tulumaksu ümberarvestuse tegemiseks.

Lisaks eeltoodule saab maksumaksja kalendrikuus kulutusi tegemata kalendriaasta jooksul temale sobival ajal teha tulumaksu ümberarvestuse, kusjuures ümberarvestuste tegemise kordade arv on piiratud ümberarvestuste tegemise perioodiga, milleks on kalendriaasta.

Täites koodid 5010 ja 5100 „0“-ga või vajutades nuppu „Arvuta ümber” kinnitab maksumaksja, et maksustamisperioodil ei ole kingitusi/annetusi või kulutusi vastuvõtuks tehtud ja ta soovib teha summeeritud arvestust ning saada tagasi enammakstud tulumaksu. **TuMS § 49** lg 2 ja 4 soodustused võetakse arvesse kasvavalt, olenemata sellest, kas maksustamisperioodil on koodidel 5010 ja/või 5100 väljamakseid või kulutusi deklareeritud või mitte.

Tulumaksu tagastus toimub vastavalt **TuMS § 54** lõikele 6 ning arvutatakse koodil 5170, mis kantakse TSD koodile 114.

Uue kalendriaasta algusest eelmine kalendriaasta enam summeeritud arvestuses ei osale ja maksumaksja esitab uuel kalendriaastal lisa 5 nagu esmakordselt.

Nimekirja kantud ühing

Maksustatavad kingitused ja annetused (II osa kood 5180)

Lisa 5 osa II maksumaksjaks ja täitjaks on **TuMS § 11** lõikes 1 nimetatud nimekirja kantud isikud.

Osa II ei ole sarnaselt osaga I ära jaotatud kingituste ja annetuste saajate järgi, kuna maksustamisele kuuluvatele kingitustele/annetustele maksusoodustusi ette nähtud ei ole.

Osa II maksumaksja tehtud kulutused kingitustele ja annetustele näidatakse koodil 5180 ning maksustatakse täies ulatuses koodil 5190.

Osa II koodil 5180 on kingituste ja annetuste saajateks kõik isikud (v.a **TuMS § 48** lõigetes 3 ja 6 nimetatud füüsilised isikud). Osa II maksumaksja ei maksa tulumaksu külaliste ja koostööpartnerite vastuvõtuks tehtud kulutustelt vastavalt **TuMS § 49** lg-le 4 ja neid ei deklareerita koodil 5100.

Lisa 5 osa II maksumaksjad, kelleks on **TuMS § 11** lõike 1 alusel nimekirja kantud isikud, ei maksa tulumaksu põhikirjalistel eesmärkidel tehtud kingitustelt ja annetustelt vastavalt TuMS § 49 lõikele 6 kui saajateks on:

- ✓ **TuMS § 11** lõikes 1 nimekirja kantud isik;
- ✓ **TuMS § 11** lõikes 10 nimetatud muus lepinguriigis asutatud ühing, kui on tõendatud, et ta vastab § 11 lõikes 2 sätestatud tingimustele ning ei esine § 11 lõike 4 punktides 1, 3–5, 7 ja 8 nimetatud asjaolusid;
- ✓ füüsiline isik, kui kingitus või annetus on toimetulekuks osutatud materiaalne abi, sealhulgas rahaline abi Statistkameti viimaste andmete kohase leibkonnaliikme kuukeskmise väljamineku ulatuses kalendrikuu kohta;
- ✓ noorte püsilaagris või projektlaagris osaleja, kui kingitud meenete hind ei ületa 32 eurot laagris osaleja kohta;

- ✓ spordivõistlusel osaleja, kui võistlusel kingitud meenete hind ei ületa 32 eurot võistlusel osaleja kohta;
- ✓ reklaami eesmärgil üle antud kaup või osutatud teenus, mille väärtus ilma käibemaksuta on kuni 10 eurot.

Eespool nimetamata juhtudel maksab osa II maksumaksja vastavalt **TuMS § 49** lõikele 6 tulumaksu kõikidelt kingitustelt ja annetustelt (v.a juhul, kui tulumaks on **TuMS § 41** alusel kinni peetud või § 48 alusel maksustatud), olenemata nende saajatest ja tegemise eesmärgist. Sellistele kingitustele ja annetustele ei laiene enne maksustamist soodustusi, samuti ei saa teha juba tasutud tulumaksu ümberarvestust. **TuMS § 49** lõikega 61, mille kohaselt ei käsitata osa II maksumaksja tehtud kingitusena tema poolt vara tasuta üleandmist heategevuslikult avalikes huvides toimuva tegevuse eesmärkide saavutamiseks.

Vahendite üle andmine peab olema dokumentidega tõendatud ja ühing peab olema suuteline selle eesmärgi selgitama, vastasel korral loetakse üleantud vara turuhind kingituseks ja deklareeritakse lisa 5 osas II.

Põhikirjaline eesmärk – üldjuhul põhikirja esimeses punktis mittetulundusühingu või sihtasutuse loomise aluseks olev eesmärk, mille saavutamisele suunatud tegevus on toodud põhikirja teistes punktides.

Toimetulek on inimese võime iseseisvalt hakkama saada igapäevaelu tegevustega. Toimetulekuks osutatud materiaalne abi võib seisneda rahalise toetuse maksmises, tasuta või soodushinnaga kauba üleandmises või teenuse osutamises (nt toitlustamine teatud perioodi jooksul; toidupakid; humanitaarabi korras riiete, jalanõude, majapidamistarvete vms soetamine või väljastamine; eriarstide suunamiskirja alusel eriarstide juurde uuringutele sõidu maksmine; prillide, kuuldeaparaatide ja ravimite eest tasumine; eluliselt vajalike majapidamistarvete soetamise või remondiga seotud kulude katmine, jne).

Abi ei pea väljenduma ühe konkreetse tegevusena, see võib olla ka kombineeritud (nt toit ja riietusesemed). Abi peab olema suunatud toimetulekuks sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses. Toimetulekuks osutatakse abi olukorras, kus abisaaja võimalused endaga toime tulla ei ole piisavad.

Toimetulekuks osutatud materiaalne abi hõlmab kogu ainelist abi ning selle andmine ei ole piiratud, st osutatud materiaalne abi maksustamisele ei kuulu. Abi võib seisneda ka rahalise abi andmises, kuid sellele on sätestatud maksuvaba piirmäär. Rahalise abi piirmäär on sätestatud leibkonnaliikme kuu keskmise väljaminekuga. Leibkonnaliikme kuu keskmine väljamineku avaldab Statistikaamet eelmise kalendriaasta kohta. Selle näitaja leiata [Statistikaameti kodulehelt](#).

Avaldatakse aasta kulutused kokku (Statistika andmebaas/Sotsiaalelu/Leibkonnad/Leibkonna

eelarve/Aasta kulutused), siis kuu keskmise väljamineku saamiseks jagatakse aasta summa 12-ga.

Noorsootöö seaduse (RT I 2010, 44, 262) § 3 sätestab **TuMS § 49** lõikes 4 kasutatud mõisted:

Noorte püsilaager – äriregistrisse, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse või usuliste ühenduste registrisse kantud isiku, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikusse registrisse kantud asutuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku laager, mida peetakse noortelaagri põhimääruse ning haridus- ja teadusministri antud noortelaagri tegevusloa alusel ning mille ühe vahetuse pikkus on vähemalt kuus ööpäeva ja mis tegutseb aastas üle 60 päeva.

Noorte projektlaager – äriregistrisse, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse või usuliste ühenduste registrisse kantud isiku, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikusse registrisse kantud asutuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku laager, mida peetakse valla- või linnavalitsuse loal ning mille ühe vahetuse pikkus on vähemalt kuus ööpäeva ja mis tegutseb aastas kuni 60 päeva.

Meene – suveniir, mälestusese. Tulenevalt sellest, mis meene sisuliselt on, saab meene puhul olla tegemist eseme, mitte rahaga.

Sportdivõistlus – üritus, kus võrreldakse omavahel mitme sportlase saavutusi. See võib toimuda otseses võrdluses või suurema arvu sportlaste korral ka eelvõistluste vahendusel, sellisel juhul selgub võitja finaalis. Seega on sportdivõistlus võistlusliku iseloomuga sportlik tegevus, mis eeldab võitja väljaselgitamist. Sportdivõistlus ei ole seotud ainult kehalise tegevusega.

NÄIDE

Tasuta vara üleandmine

Sihtasutus on asutatud haigla juurde eesmärgiga koguda vahendeid haiglale vajaliku aparatuuri soetamiseks. Sihtasutus soetab kogutud vahendite arvelt vara ja annab selle haiglale üle, mis ei ole kingitus, vaid sihtasutuse eesmärgi täitmine avalikes huvides (TuMS § 49 lg 6¹).

NÄIDE

Kingitud meenete maksuvaba piirmäär

Noortelaagris, projektlaagris või sportdivõistlusel osaleja kohta võib kinkida meeneid kuni 32 euro ulatuses. Sisuliselt on tegemist maksuvaba piirmääraga kuni 32 eurot, st et meene summa võib olla ka väiksem.

Tähele tasub panna, et kui meened antakse laagri parimatele või võistluse võitjatele, näiteks kolmele osalejale, kuid laagris või võistlusel oli 50 osalejat, siis maksuvaba auhinnafond on ikkagi 3 × 32, mitte 50 × 32. Kui osaleja saab meene, mille väärtus ületab 32 eurot, siis see maksustatakse täies ulatuses (analoogselt reklaamkingitustega). Maksuvabad on kuni 32-eurosed meened, mitte et meenest 32 eurot oleks maksuvaba.

Parandusdeklaratsioon

Kui lisa 5 koodidel 5000, 5010, 5100 või 5180 esitanud andmed, mis ei vasta tegelikkusele või on andmete esitamisel eksitud, siis lisa 5 paranduste tegemiseks ei ole võimalik näidata nendel koodidel miinusmärgiga summat või teha vahearvestusi. Selleks tuleb esitada vastava perioodi kohta uues lisa 5 õigete andmetega, st esitada selle perioodi kohta uues (parandus)deklaratsioon. Kui parandusdeklaratsioon muudab ka järgnevatel perioodidel esitatud lisa 5 andmeid (koodidel 5020 ja 5110) ja selle läbi maksutulemusi, siis tuleb parandusdeklaratsioonid tuleb esitada ka järgmiste perioodide kohta.

Kui lisa 5 koodil 5040 on kasumi summa muutunud, tuleb eelkõige selgitada muutmise põhjus, kas see toimus pärast majandusaasta kasumi kinnitamist või oli eelnevalt näidatud ebaõige kasumi summa. Kasumi summa muutumisest tulenevalt muutub ka koodi 5050 tulemus ning maksumaksja peab tegema parandusdeklaratsioonid alates sellest perioodist, kus ta on kasutanud ebaõiget kasumi summat. Seega peab näidatud kasum olema kalendriaasta maksustamisperioodide jooksul muutumatu, sest maksumaksjal on ainult üks kinnitatud eelmise majandusaasta kasum.

Lisa 5 osas I tuleb teha parandusdeklaratsioonid ka juhul, kui muudetakse koodi 5030 ja/või koodi 5120 arvutuskäigu aluseks olevad andmed lisa 1 koodidelt 1200, 1201 või 1500 ja lisa 2 koodidelt 2200, 2201 või 2500.

Kui maksumaksja muudab tagasiulatuvalt lisa 1 või lisa 2 lisa 5 koodide 5030 ja/või 5120 arvutuskäigus osalevaid koode, tuleb muuta ka selle perioodi esitatud lisa 5 ja sellele järgnevaid maksustamisperioode. Ka lisa 1 ja lisa 2 andmed võetakse lisa 5 arvesse kalendriaasta algusest kasvavalt.

Deklaratsiooni elektroonilisel esitamisel tagasiulatuvalt andmete muutmisel tuleb teade, et muudatused lisa 5 on arvesse võetud. Parandusdeklaratsioonile järgnevate perioodide kinnitatud deklaratsioonide ette ilmub punane nupp, mis näitab, et deklaratsioon on vigane. Sellisel juhul tuleb parandused teha ka kõikides parandusdeklaratsioonile järgnevates deklaratsioonides.

Paber kandjal esitatavale lisale 5 lisatakse märkus „parandus“. TSD lisa 5 esitatakse koos põhivormiga TSD.

Parandusdeklaratsioone on võimalik esitada nii paber kandjal kui ka elektroonselt kuni kolm aastat tagasi.

Erijuhtude tulumaks

Erijuhtude tulumaksukohustuse deklareerimine (koodid 5160, 5170, 5190)

Koodil 5160 või 5170 arvutatakse TSD lisa 5 vormi I osa kalendrikuu maksukohustus kokku ning koodil 5190 TSD lisa 5 deklaratsiooni vormi II osa kalendrikuu maksukohustus kokku.

Koodil 5160 arvutatakse kalendrikuul tasutav tulumaks koodidelt $[(5000 \times 20/80 \text{ (tulumaksuseaduse § 4 lg 1 ja 1')}) + 5080 + 5140 - 5090 - 5150$

Koodil 5170 arvutatakse kalendrikuu tagastatav tulumaks koodidelt $5090 + 5150 - 5080 - 5140 - (5000 \times 20/80 \text{ tulumaksuseaduse § 4 lg 1 ja 1'})$

Koodil 5190 arvutatakse kalendrikuul tasumisele kuuluv tulumaks koodil 5180 summast, korrutades maksumääraga 20/80 (**tulumaksuseaduse § 4 lg 1 ja 1')**

Koodidel 5160, 5170 ja 5180 arvutatud tulumaksu summad kantakse vormi TSD koodile 114.